

SEMINÁŘE O MIKROREGIONECH V ÚSTAVU ÚZEMNÍHO ROZVOJE

Článek poskytuje informaci o seminářích k problematice mikroregionů¹⁾, které Ústav územního rozvoje organizuje již od roku 2007 pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj. Jeho cílem je především dostat do povědomí aktérů regionálního rozvoje na mikroregionální úrovni existenci těchto každoročně konaných seminářů a seznámit je s jejich obsahovým zaměřením.

Ústav územního rozvoje (ÚÚR) v souladu se statutem organizace a na základě pověření Ministerstva pro místní rozvoj monitoruje od roku 2000 na území ČR zdola vznikající mikroregiony (DSO).

Aktivní vznik mikroregionů zdola je vyvolán potřebou dobrovolné spolupráce obcí, která u většiny mikroregionů probíhá ve stále více oblastech rozvoje a směřuje ke komplexnímu rozvoji mikroregionu. Vznik komplexně zaměřených mikroregionů se v posledních letech poněkud utlumil, avšak územní systém komplexně se rozvíjejících mikroregionů se stabilizoval. Mikroregionům jako nositelům rozvoje v území je třeba věnovat zaslouženou pozornost.

Zdola vznikající mikroregiony (většinou DSO) jsou prostředkem prosazování zájmů venkovských obcí a pomáhají obcím sdruženým v mikroregionu též k získání finančních prostředků k realizaci konkrétních projektů a aktivit vedoucích k dosažení stanovených cílů rozvoje na mikroregionální úrovni. Ve snaze alespoň trochu pomoci zástupcům mikroregionů (většinou starostům některé ze členských obcí, ale stále častěji manažerům mikroregionů) v jejich činnosti organizuje Ústav územního rozvoje pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj semináře věnované problematice mikroregionů a jejich rozvoje.

Od roku 2007 proběhly již čtyři ročníky semináře. První dva se konaly v Brně, další proběhl v Pardubicích a poslední v listopadu roku 2010 v Havlíčkově Brodě. Každý z těchto seminářů byl svým zaměřením specifický a tematicky jinak orientovaný.

První dva semináře byly organizovány pro zástupce krajských úřadů, většinou z odborů regionálního rozvoje, strategického rozvoje kraje nebo ji-

ných odborů, které zastřešují problematiku mikroregionů.

Zástupci krajů zde měli možnost vyslechnout referáty zástupců vysokých škol, regionálních pracovišť a soukromých firem, které se věnují problematice mikroregionů. S aktuálními informacemi k mikroregionální problematice vystoupil i zástupce Ministerstva pro místní rozvoj. Všechny ročníky semináře se aktivně zúčastnila firma GaREP, která má s prací na vytváření strategií i projektů na mikroregionální úrovni, ale i s výzkumem v oblasti mikroregionů dlouholeté zkušenosti.

Významným pomocníkem při organizování vytváření pracovní náplně prvních dvou seminářů byl Krajský úřad Jihomoravského kraje, který věnuje velkou pozornost právě činnosti v oblasti mikroregionů. Dlouholetá spolupráce Krajského úřadu s mikroregiony na území Jihomoravského kraje a pravidelná pracovní setkání zástupců kraje a jednotlivých mikroregionů, ale i spolupráce s Ústavem územního rozvoje, je zárukou jejich kompetentnosti seznámit kolegy z jiných krajů se svými metodickými postupy v této oblasti. Již na druhém ročníku semináře v roce 2008 však aktivně vystoupili v programu také zástupci dalších krajských úřadů, Ústeckého a Olomouckého, kteří prezentovali přístup krajů ke spolupráci s mikroregiony. Zástupce Ústeckého kraje seznámil účastníky s Metodikou tvorby a využití rozvojových dokumentů mikroregionů aplikovanou v Ústeckém kraji.

Prezentace ze všech ročníků semináře jsou k dispozici na www stránkách Ústavu územního rozvoje na adrese <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3217>. V následujícím textu je jen stručné upozornění na hlavní zaměření jednotlivých seminářů v letech 2007–2010.

Seminář 2007

Ve snaze o navázání dobré spolupráce Ústavu územního rozvoje s jednotlivými krajskými úřady a jejich prostřednictvím rovněž s jednotlivými mikroregiony byl v listopadu roku 2007 zorganizován v Ústavu územního rozvoje první ročník semináře k dané problematice. Seminář byl organizován pro zástupce krajských úřadů jednotlivých krajů ČR. Sloužil zejména k navázání osobních kontaktů zástupců jednotlivých krajských úřadů, kteří se zabývají ve své činnosti problematikou mikroregionů. Na semináři prezentovali zástupci všech deseti zúčastněných krajských úřadů přístup k práci s mikroregiony v jednotlivých krajích.

Cílem semináře byla vedle výměny zkušeností zástupců jednotlivých krajů při práci s mikroregiony a tvorbě rozvojových dokumentů mikroregionů zejména prezentace výsledků práce Ústavu územního rozvoje a Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Obě instituce spolupracují v této oblasti již od roku 2001. Za toto období bylo zpracováno množství modelových prací v oblasti hodnocení mikroregionů a metodických návodů a doporučení, která jsou využitelná i v dalších krajích ČR.

S programem semináře a jednotlivými prezentacemi se lze seznámit ve složce <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3773>.

Seminář 2008

Na druhém ročníku semináře, který se konal v listopadu 2008, vystoupili odborníci z řad krajských úřadů, regio-

1) Pokud je zde užíván výraz „mikroregion“ bez dalšího určení, je tím míněn dobrovolný svazek obcí (DSO) dle § 49 zákona č.128/2000 Sb., o obcích se širším než jednoúčelovým zaměřením, případně zájmové sdružení právnických osob dle § 20f až § 20j občanského zákoníku.

nálních rozvojových agentur, odborných firem a neziskových organizací. Svou činnost zde prezentoval rovněž zástupce samotných mikroregionů.

Nosným tématem tohoto semináře bylo zpracování strategických rozvojových dokumentů (dále SRD) mikroregionů a představení pracovní verze metodické příručky pro zpracování SRD mikroregionů na území Jihomoravského kraje připravované na ÚÚR v Brně. Projednány zde byly rovněž připomínky k této příručce ze strany zástupců ostatních krajských úřadů a vybraných mikroregionů.

Mikroregion Nový Dvůr na semináři prezentoval využití strategického rozvojového dokumentu pro potřeby rozvoje svého území. Představil tak konkrétní práci s rozvojovým dokumentem tohoto typu na mikroregionální úrovni. S programem semináře a jednotlivými prezentacemi se můžete seznámit na adrese <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3774>.

Seminář 2009

V roce 2009 organizoval Ústav územního rozvoje pod záštitou MMR seminář přímo pro zástupce jednotlivých mikroregionů z celé ČR, ne tedy jen pro zástupce krajských úřadů, jak tomu bylo v prvních dvou ročnících. Seminář se konal začátkem prosince 2009 v Pardubicích.

Zástupci krajských úřadů i mikroregionů zde měli možnost vyslechnout informace zástupců MMR, odborných firem zabývajících se problematikou mikroregionů a zpracováním rozvojových dokumentů mikroregionů, zástupců krajských úřadů zaměřených na práci s mikroregiony a výsledky výzkumů vysokých škol v problematice mikroregionů.

Prezentovány byly zkušenosti z pořizování a zpracovávání rozvojových dokumentů mikroregionů a praktické zkušenosti z rozvoje mikroregionů.

Významným bodem jednání bylo představení „Metodiky pro zpracování rozvojových dokumentů mikroregionů“, která vznikla v roce 2009 na ÚÚR. Prezentace ÚÚR na tomto semináři byly rovněž zaměřeny na úpravy veřejných prostranství obcí a ochranu kulturního dědictví.

Zástupci mikroregionů zde měli rovněž možnost vystoupit s vlastními poznatky a zkušenostmi z jejich každodenní práce v této oblasti.

Program semináře a jednotlivé prezentace jsou k dispozici ve složce <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3775>.

Seminář 2010

V roce 2010 byl seminář, obdobně jako v roce 2009, určen pro zástupce mikroregionů a krajských úřadů. Konal se začátkem listopadu v Havlíčkově Brodě. Byl zaměřen zejména na výběr projektů a prezentaci úspěšných příkladů jejich realizace na úrovni mikroregionů. Byly na něm prezentovány konkrétní zdařile realizované akce. Do programu se aktivně zapojilo celkem deset zástupců mikroregionů, kteří zde představili svým kolegům zdařile realizované akce v rámci mikroregionálních projektů. Kromě prezentace úspěšných projektů měli zástupci mikroregionů možnost vyslechnout informace a metodická doporučení zástupce Ministerstva pro místní rozvoj, krajských úřadů, odborných firem a zástupců vysokých škol. Součástí semináře byla rovněž výstava „Venkovy a venkované“ zpracovaná na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze v rámci projektu Ministerstva pro místní rozvoj „Regionální diferenciací venkovského prostoru: disparity a možnosti rozvoje“.

Program semináře a jednotlivé prezentace najdete ve složce Seminář pro zástupce mikroregionů 2010 na adrese <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3942>.

Vzhledem ke kladným ohlasům na již konané semináře se letos připravuje již pátý ročník pro zástupce mikroregionů a krajských úřadů. Seminář tentokrát proběhne v posledním květnovém týdnu v Karlovarském kraji.

Bude organizován ve spolupráci s Krajským úřadem Karlovarského kraje. Prezentace a rovněž exkurze v terénu budou tedy zaměřeny především na představení mikroregionů tohoto kraje.

Hlavním partnerem při organizaci semináře bude mikroregion Sokolov-východ, který představí svoje území nejen při prezentaci, ale i v rámci exkurzí do okolí. Představeny budou například obce Březová (u Sokolova) a obec Královské Poříčí. Obě obce jsou krajskými vítězi soutěže Vesnice roku – Březová v roce 2009 a Královské Poříčí v roce 2007. Do programu semináře bude dále zařazena například prohlídka multifunkčního centra v Březové a jiné zajímavosti.

Po dobu konání semináře v Březové se předpokládá prezentace mikroregionů, jejich projektů, ale i produktů, řemesel a výrobků nejen z Karlovarského kraje – vítány budou prezentace ze všech mikroregionů ČR. Předpokládá se opět aktivní účast krajských úřadů a dalších subjektů, které se zabývají danou problematikou.

Všechny mikroregiony ČR již byly osloveny a byla jim nabídnuta možnost představit na připravovaném semináři svůj mikroregion, akce a případně i produkty jím realizované.

*RNDr. Vladimíra Labouňková
Ústav územního rozvoje*